

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvns Rectè
Obeundum**

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

Quid agendum cum his, qui fidei tentationibus molestius agitantur. Capvt
XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

fit, veram patientiam tribuendo, ut cedat illa in honorem tuum, & bonum meum.

Gratias ago tibi Pater amantissime, qui non minori misericordia castigas, quam consolaris; propitius quæso mihi esto, & virtutem ad bene ferendum ea, quæ me vis ferre, tribue. Sic aliæ orationes fieri possunt.

Quid agendum cum his, qui fidei tentationibus molestius agitantur.

C A P V T X I I.

IN ijs, quæ ad fidem pertinent, dupliciter homines indigere auxilio solent. Primum cum non explicitè credunt quæ in tempore legis gratiæ explicitè credi oportet: & quid agendum cum talibus, c. 1. dicitur. Secundò, cum à Dæmone concutitur fides (quæ totius ædificij spiritualis & rerum sperandarum est fundamentum) per varias tentationes, quibus ille in dubium adducere infirmum de tota fide, vel de aliquo eius articulo *Non dicitur.* nititur. Si ergo molestæ sunt a groto tentationes huiusmodi, admonendus est, ut *sputat dæmonem.* est cum nullo modo disputet, vel rationibus agat *Dæmonem.* cum ne.

cum Dæmone, qui nihil aliud molitur
 quàm in eo, quod videt esse velut basim
Heb. 11. æternæ ipsius salutis, subvertere: quia si
Psal. 12. ne fide impossibile est placere Deo & di-
 cat cum Psalmista, Domine, illumina o-
 culos meos (scilicet lumine veræ fidei) ne
Esa. 38. vnquam obdormiam in morte, ne quan-
Luc. 17. do dicat inimicus meus, prævalui aduer-
 sus eum: & cum Ezechia; Domine, vim
Vnica so- patior, responde pro me; & cum Apосто-
lutio cõ- lis Domine, adauge nobis fidem. Iuuat
tra o- etiam aliqua ex suprascriptis modis capi-
mnia ar- te 5. dicere, Credo in Deum, &c, sed in
gumen- primis iuuat, vnicam solutionem omni-
ta Dæ- bus argumentis Dæmonis dare, & ei
monis, quantumuis multa representanti dice-
 re: Credo quidquid credit Sancta mater
 Ecclesia Catholica, & Apostolica, cuius
 caput vnicum sub Christo, est Pontifex
 Romanus. Illa est columna, & firmamē-
 tum veritatis: illa tibi Sathan, pro me re-
 spondebit: disputa cum illa, si voles: mihi
 satis est, quod credo quidquid illa cre-
 dit; cuius fides non rationibus innititur,
 sed ipsi æternæ veritati. In hac arce fi-
 dei vt inexpugnabili, tutus erit ab hu-
 iusmodi Dæmonis, quantumuis im-
 portunis oppugnationibus, qui in ago-
 ne

ne mortis p-
 lectum ab
 turbant ipsi
 ra cogitet
 contritione
 vel cum aff-
 rebus.

Iuuat & p-
 re dicendo
 do. Protef-
 cius curia c-
 Angelo mo-
 quod in ha-
 telligendi
 lis Ecclesia
 sub capite
 & eius in te-
 volo: & si p-
 ab ore meo
 ret. protef-
 sed hoc tan-

Si talis v-
 ti, qui de-
 ipsa morti
 integris ef-
 & stabilit-
 essent add-
 & non ad

ne mortis positus est, & ita curet intel-
lectum ab ijs suggestionibus, quæ per-
turbant ipsum, diuertere: & alia melio-
ra cogitet quæ ad spem, amorem vel
contritionem augendam pertinent,
vel cum assistentibus loquatur de alijs
rebus.

Iuuat & protestationem suæ fidei face-
re dicendo symbolum, & postea adden-
do. Protestor coram Deo, & vniuersa
eius curia cœlesti; & nominatim coram
Angelo meo custode, & coram vobis,
quod in hac fide, secundum modum in-
telligendi Sanctæ Romanæ & vniuersa-
lis Ecclesiæ, & in vnione corporis eius
sub capite Domino nostro Iesu Christo
& eius in terris Vicario, viuere & mori
volo: & si per delirium aliquod verbum
ab ore meo excideret, quod aliter sona-
ret, protestor quòd illud non est meum,
sed hoc tantum, quod protestatus sum.

Si talis videretur esse dispositio agro-
ti, qui de fide tentatur, non tamen in
ipsa mortis agonia versatur, & sensibus
integris est: vt ad eius consolationem,
& stabilitatem aliquæ rationes fidei
essent adducendæ: generales illæ sint,
& non ad particulares esset descenden-
dum

*Protesta-
tio fidei.*

*Quando
oratio-
nes ha-
bere lo-
cum pos-
sent, &
quales.*

dū (nisi fortè ipse diceret aliquid, quod ipsum mouet, & facilè & clarè confutari posset; & tunc etiam est admonendus, ne disputet cum Dæmone, nisi vt suprà dictum est, obijciendo Ecclesiæ Catholicæ auctoritatem (& sic infirmo dici potest; Fides nostra charissime, quæ participatio quædam est diuinæ sapientiæ, & lumen infusum ab ipsa prima, & summa veritate, non innititur tam debili fundamento, quàm sunt rationes, quæ à perexiguo lumine naturali procedunt: nec propter rationes vlla credit, sed propter auctoritatem Dei, qui Ecclesiæ suæ omnes fidei articulos reuclauit.

*Ab exemplis
credentium.*

Secure credis ea, quæ tot sancti homines, & in virtutibus heroicis insignes crediderunt: quales sunt Martyres Christi, & Anachoretæ, & viri religiosi, qui vel vita sua ad id impensa, veritatem hanc testati sunt; vel diuturnam corporis sui mortificationem circumferentes, diuinamque in terris vitam agentes, eisdem testimonium perhibuerunt. Secure credis, quod tam sancti Doctores Ecclesiæ, admirabili doctrina præditi, tot prudentissimi Pontifices, & Sacerdotes, verbo, & scripto & facto docuerunt.

Secure

Secure credis generalia dæ ex toto o nullo modo assistente, tr fidelium, to persecutione transmiserunt iores. & pat

Secure credis monium pe. Hic est filius te etiam Eu dicata est ab rante, & scri tibus signis.

Secure credis mini qui dixit Ego & culos fidei crediderit. nus erit, qu bitur.

Item Ga de Christo bitur, & r quæ cecini ma in excel

Secure credis etiam, quod tot Concilia generalia, studio veritatis agnoscenda ex toto orbe congregata, quae decipi nullo modo possunt, spiritu veritatis eis assistente, tradiderunt: quod tot millia fidelium, tot seculis, inter tam multas persecutiones crediderunt, & ad nos transmiserunt: inter quos & nostri maiores. & patria ipsa fuit.

Secure credis Patri aeterno, qui testimonium perhibuit de Christo, dicendo, Hic est filius meus dilectus, ipsum audite etiam Evangelica doctrina ubique praedicata est ab Apostolis, ipso Deo cooperante. & sermonem confirmante, sequentibus signis.

*A testimonijs,
Dei Angelorum,
& Sanctorum.*

Matt. 17

Secure credis testimonio Christi Domini qui aeterna patris sapientia est, & dixit Ego & Pater unum sumus: & articulos fidei praedicari iussit, addens. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit, qui non crediderit, condemnabitur.

Matt. 16

Ioan. 16

Marc. 16

Item Gabrieli Archangelo, dicenti de Christo, quod Filius Altissimi vocabitur, & militiae caelestium spirituum, quae cecinit in Christi natiuitate, Gloria in excelsis Deo: & Angelis, qui Resur-

Luc. 1.

Luc. 82.

Matt. 28.

Ioan. 20.

Act. 1.

sur-

Secure

surrectionis eius, & Ascensionis, & Ad-
uentus, quo venturus est in fine mundi
ad omnes homines iudicandos, testes
extiterunt.

Testimonijs item Patriarcharum, &
Prophetarum ac scriptorum veteris te-
stamenti, vsque ad Ioannem; qui factis,
& verbis, Christi fidem, & mysteria præ-
figurauerunt, & prædixerunt. Item Apo-
stolorum, ac discipulorum Domini, &
succeedentium ipsis, qui scripta noui Te-
stamenti, & traditiones, per manus ad
nos vsque, nunquam interrupta succes-
sione, deduxerunt. Imò, & aduersariorū
testimonia idem testantur: dicebāt enim
impij Iudæi. Hic homo multa signa fa-
cit: si dimittimus eum sic, omnes credent
in eum, &c Vnde Iosephus & alij infide-
les benè sentiunt de Christo & de eius
doctrina: & dicunt, nos in ea salutem cō-
sequi; & præferunt nostram religionem
omnibus, præter quàm suæ: in quo non
debet eis credi.

*A mira-
culis,*

Secure credis, considerando tot mira-
cula quæ sunt supernaturalia quædam
testimonia, quib⁹ veritatem fidei nostræ
testatam reliquit Deus. Fuerunt autem
ea innumerabilia, vt ex euangelijs, &
actibus Apostolorum, & historijs con-
stat.

frat: sed & no
cernuntur, vt
Deus eos ad
mare neophy

Supernatu
veritatis fidei
sapientia Ap
rum, ac mult
qui cum effe
sine eloquen
imò ferentes
tem, & mo
num imperi
cias sub jug
si per diuina
clarum est fi
miraculis, h
tar) maximu
les homines
pribiles, tot
ad res, quæ
ge superant,
affectib⁹ hu
das adduxer

Ad idem
dantur qua
eius lex sum
summè Deu
mè, & pien

fat: sed & nostris temporibus ea etiam
 errantur, vt in terris infidelium, cum
 Deus eos ad fidem adducere & confir-
 mare neophytos dignatur.

Supernaturale etiam testimonium est
 veritatis fidei, constantia, & fortitudo &
 sapientia Apostolorum, & Discipulo-
 rum, ac multorum, qui eis successerunt:
 qui cum essent pauci, rudes, ignobiles,
 sine eloquentia, vel potentia armorum,
 imò ferentes verbera, irrisiones, egesta-
 tem, & montes acerbissimas, Roma-
 num imperium, & Regna, ac Prouin-
 cias sub jugum fidei miserunt. Quæ
 si per diuinam virtutem operabantur,
 clarum est signum veritatis fidei: si sine
 miraculis, hoc (vt Augustinus bene no-
 tat) maximum miraculum est, quod ta-
 les homines indocti, & in facie contem-
 pribiles, tot sapientes, & magnos viros,
 ad res, quæ humanum intellectum lon-
 ge superant, & quæ tam contraria sunt
 affectib' humanis, credendas, & sectan-
 das adduxerint.

Ad idem facit, vt scilicet securè cre- *A persæ*
 dantur quæ Christi fides docet, quòd *itione*
 eius lex summæ perfectionis est, vtpote *vite*
 summè Deum honorans: quia altissi- *Christia*
 mè, & pietissimè de eo sentit, summè *neq.*
 homi,

hominem perficiens, quia ad altissimum finem, scilicet visionis Dei, per optima media virtutum, & totius sanctitatis externæ, & internæ eum deducit: & bonorum operum præmia, & malorum pœnam condignam declarat Omnes etiam veritates mortalium, & physicarum scientiarum, vt verū vero fidei consonant. Adde internas illustrationes, & consolationes eorum, qui fidei mysteria contemplantur; & tamen veritatis propriū est animam intelligentem reficere.

*Modus
creden-
di con-
ueniens
est ma-
gis quā
sciendi.*

Modus etiam percipiendæ veritatis, propter dicentis auctoritatem, non propter rationes credendo, conuenientissimus est: cū quia scire paucorum intellectuum est, cū ingenia rara scientiarum sint capacia, tum quia is modus est ad maiorem Dei gloriam, cuius verbo simpliciter reuelato, & per Ecclesiam proposito credunt fideles, etiam in ijs, quæ non sunt supra rationem, tum quod ad maiorem certitudinem credendorum id facit, quia falli poterant homines suis sensibus, quorum experimentis scientiæ innituntur, sed non possunt falli, ab ipsa veritate per lumen fidei edocti.

Ex his ergo constat, quod credere securè possumus, & debemus, quæcunque
San-

Sancta Ec
nit. Quan
auctoritat
est) euiden
dum ratio
Et hæc de
partem di
de fide ten
uat ipsum,

*Quomodo
aut d*

C

V T d
prim
fit, c
tunc dispos
ueat. Tale
tum, quem
inimicitia
tuendi alie
quibus inse
aliqua in co
bene explic
illud remou
fessionem: &
psa quoq; c

Sancta Ecclesia nobis credenda proponit. Quamuis enim credamus, propter auctoritatem Dei reuelantis (vt dictum est) euidentis tamen fit ex his, esse secundum rationem quod credere debeamus. Et hec de fide sint dicta, ex quibus quam partem dicere oporteat, cum aegrotus de fide tentatur, discretioni eius, qui iuuat ipsum, relinquendum est.

*Quomodo iuuandi sint, qui diffidentia,
aut desperationis difficultate
laborant.*

CAPVT XIII.

VT dejecti in spem erigantur, in primis videatur an verè aliquid sit, quod merito aegrotum prout *Cause* tunc dispositus est, ad diffidentiam *diffiden-* moueat. Tale quid esset affectus ad peccata *tae exa-* tum, quem nollet relinquere, puta odij, *minen-* inimicitia, usurae, voluntatis non resti- *tur.* tuendi aliena, vel quid huiusmodi, de quibus inferius agetur c. 17. aut peccata aliqua in confessionibus omissa, aut non bene explicata, & tunc impedimentum illud remouendum est, per bonam confessionem: & causa diffidentiae sublata, ipsa quoque diffidentia tolletur.

Q

Si